

Bestsellerová autorská dvojica

RACHEL COHN
DAVID LEVITHAN

Preložila
DENISA JAHÍČOVÁ

DASH

A

LILY

KNIHA ODVAHY

NETFLIX

A NETFLIX
ORIGINAL SERIES

COO
BOO

Dash a Lily

Kniha odvahy

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.cooboo.sk
www.albatrosmedia.sk

Rachel Cohnová, David Levithan
Dash a Lily – Kniha odvahy – e-kniha
Copyright © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2022

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

DASH
A
LILY
KNIHA ODVAHY

RACHEL COHN
DAVID LEVITHAN

DASH

A
LILY

KNIHA ODVAHY

Z angličtiny preložila
DENISA JAHÍČOVÁ

COO
BOO

Rachel Cohn and David Levithan: Dash & Lily's Book of Dares

Copyright © 2010 by Rachel Cohn and David Levithan

Cover © Netflix, 2022. Used with permission

Translation © Denisa Jahičová, 2022

Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2022

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-3082-2 (1. zverejnenie, 2022)

ISBN e-knihy 978-80-566-3121-8 (1. zverejnenie, 2022) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-566-3122-5 (1. zverejnenie, 2022) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-566-3120-1 (1. zverejnenie, 2022) (ePDF)

Venované mame skutočného Dasha

Prvá kapitola

–Dash–

21. decembra

Predstavte si toto:

Ste vo svojom obľúbenom kníhkupectve a prezeráte si výtlacky na policiach. Dostanete sa do sekcie, kde sa nachádzajú knihy vášho obľúbeného autora, a tam, nenápadne zastrčený medzi známymi chrbtami kníh, čupí červený zápisník.

Čo urobíte?

Voľba je podľa mňa jasná:

Vyberiete ho a otvoríte.

A potom urobíte všetko, čo od vás bude žiadať.

V New Yorku boli Vianoce, najprotivnejší čas v roku. Hlučné davy, nekonečné návštevy nešťastných príbuzných, predstieraný jasot, chabé pokusy o radosť – moja prirodzená averzia k ľudskému kontaktu sa v súvislosti s týmto obdobím

len posilňovala. Kamkoľvek som išiel, chytala ma panika, že idem proti prúdu. Nebol som ochotný poskytnúť „spásu“ nijakej „armáde“. Nikdy ma nezaujímalo, či budú Vianoce biele. Bol som dekabrista, bolševik, kariérny zločinec, filatelista v pasci nevysvetliteľného trápenia – bol som ochotný byť všetkým, čím všetci ostatní neboli. Čo najnenápadnejšie som sa prepletal medzi zástupmi ľudí, ktorí s takmer pavlovským reflexom túžili míňať peniaze, skupinkami študentov na zimných prázdninách, cudzincami, ktorí preleteli cez pol sveta v túžbe vidieť, ako sa rozsvieti stromček, neuvedomujúc si, aký strašne pohanský je tento rituál.

Jedinou svetlou stránkou tohto temného obdobia bolo, že sa nechodilo do školy (pravdepodobne preto, aby každý mohol nakupovať do zhlúpnutia a zistiť, že rodina, podobne ako arzén, pôsobí najlepšie v malých dávkach). Tento rok sa mi podarilo stať sa na Vianoce dobrovoľnou sirotou, lebo som povedal mame, že ich strávim s otcom, a otcovi, že ich strávim s mamou, takže každý z nich si po rozvoze rezervoval nestornovateľný zájazd so svojou porozvodovou láskou. Moji rodičia spolu neprehovorili osem rokov, čo mi dávalo veľkú slobodu pri manévrovaní medzi nimi, následkom čoho som mal veľa času pre seba.

Kým boli preč, presúval som sa z jedného bytu do druhého, ale väčšinou som trávil čas v Strande, v bašte vzrušujúcej učenosti, predstavujúcej skôr zrážku stoviek rôznych kníhkupectiev, ktorých literárne trosky sa rozleteli na takmer tridsať kilometrov políc. Všetci predavači sa tam roztržito ponevierajú v úzkych džínsoch a dlhých košeliach z bazáru

ako starší súrodenci, ktorí sa nikdy nebudú obťažovať s vami rozprávať alebo sa o vás starať, či dokonca uznávať vašu existenciu, keď sú nablízku ich priatelia... ktorí tam sú vždy. Sem-tam vás niektoré kníhkupectvo chce presvedčiť, že ide o komunitné centrum, ktoré usporadúva lekcie pečenia koláčikov, aby vám mohli predať nejakého Prousta. Ale Strand vás nechá úplne na pokoji, lapeného medzi súperiacimi silami usporiadanosti a výstrednosti, pričom výstrednosť zakaždým zvíťazí. Inými slovami, bol to cintorín podľa môjho gusta.

Keď som chodil do Strandu, zvyčajne som tam nehľadal nič konkrétne. Niekedy som sa rozhodol, že popoludnie venujem konkrétnemu písmenu, a prešiel som každé oddelenie, aby som preskúmal knihy od autorov, ktorých priezviská sa naň začínajú. Inokedy som sa zamerlal na jedno oddelenie alebo som si prezeral nedávno vyložené novinky pohodené v košoch, ktoré o abecednom poriadku nemali ani poňatia. Alebo som sa len tak pozeral na knihy so zelenou obálkou, pretože som už dávno nečítal takú knihu.

Mohol som byť vonku s kamošmi, ale väčšina z nich trávila čas so svojimi rodinami alebo s hracími konzolami. Radšej som sa flákal s mŕtvymi, umierajúcimi alebo so zúfalými knihami – nazývame ich *použité*. Takýmto slovom by sme nikdy nenazvali človeka, teda ak by sme to nemysleli ako urážku. („Pozri na Clarissu... aká *použitá* baba.“)

Vyjadroval som sa príšerne knižne, až som mal chuť vyjsť s tým na verejnosť, hoci som vedel, že je to spoločensky neprijateľné. Obzvlášť sa mi páčilo prídavné meno *knižný*,

ktoré, ako som zistil, iní ľudia používali asi tak často ako *šuster, junák* alebo *árešt*.

V ten konkrétny deň som sa rozhodol pozrieť si niekoľko obľúbených autorov, aby som zistil, či sa z predaja knižnice čerstvo zosnulej osoby neobjavili nejaké neštandardné vydania. Prezeral som si chrbty kníh od svojho obľúbenca (nebudem ho menovať pre prípad, že by jedného dňa stratil môj záujem), keď som zbadal záblesk červenej. Bol to diár viazaný v hustej bavlnenej tkanine, aký radi používajú moji známi, ktorí stále cítia potrebu zapisovať si niečo v neelektronickej podobe.

O človeku veľa prezradia stránky zápisníka, na ktoré sa rozhodne písať. Ja sám, zvyknutý na zošity s úzkymi riadkami, som nemal talent na kreslenie a pri mojom mikroskopickom škrabopise sa mi široké riadky zdali zbytočne priestranné. Prázdne strany boli zvyčajne najobľúbenejšie – mal som iba jedného priateľa, Thibauda, ktorý používal štvorčekový papier. Teda aspoň dovtedy, kým mu výchovní poradcovia nezhabali zošity ako dôkaz, že plánoval zabiť nášho učiteľa dejepisu. (Toto je pravdivý príbeh.)

Na chrbte tohto konkrétneho zápisníka nebol žiadny nápis – musel som ho vytiahnuť z police a pozrieť sa na titulnú stranu prelepenú kúskom lepiacej pásky, na ktorej bolo čiernou fixkou napísané: ODVÁŽIŠ SA? Otvoril som ho a na prvej strane si prečítal poznámku.

Nechávam ti tu pár záchytných bodov.

Ak ich chceš poznať, obráť list.

Ak nie, prosím, vlož zápisník späť na policu.

Bol to dievčenský rukopis. To som okamžite rozoznal.
Také krásne ozdobné, trochu šikmé písmo.

V každom prípade som neodolal a obrátil list.

Tak ideme na to.

1. Začnime francúzskym pianizmom.

*Naozaj neviem, čo to je, ale myslím,
že po ňom len tak niekto nesiahne.*

Charles Timbrell je tvoj človek.

88/7/2

88/4/8

*Neobráť list, kým nevyplníš voľné miesta
(ale, prosím, sem nič nepíš).*

Priznám sa, že som nikdy nepočul o francúzskom pianizme, hoci keby sa ma nejaký človek na ulici (samozrejme, v cylindri) spýtal, či si myslím, že sú Francúzi od prírody pianisti, nepochybne by som mu dal kladnú odpoveď.

Keďže som sa v uličkách medzi regálmi Strandu vyznal lepšie než v domácnostiach svojich rodičov, presne som vedel, kam mám zamieriť – do oddelenia hudobnej literatúry. Dokonca sa mi zdalo hanebné, že mi prezradila meno autora. Vari si myslela, že som slaboduchý mamľas, *zadubenec*? Chcel som získať trochu dôvery, skôr než som si ju zaslúžil.

Knihu som našiel celkom ľahko – teda ľahko pre niekoho, komu nechýba štrnásť minút – a bola presne taká, ako som si ju predstavoval, teda ako kniha, ktorá leží na polici celé roky. Vydavateľ sa ani neunúval dať na obálku nejaký obrázok. Iba tam stálo *Francúzsky pianizmus: Historická perspektíva*, Charles Timbrell a ďalej (na novom riadku) *Predslov: Gaby Casadesusová*.

Usúdil som, že čísla v tom zápisníku sú dátumy – rok 1988 musel byť pre francúzsky pianizmus prelomový –, ale nevedel som nájsť nijakú zmienku o roku 1988... ani o roku 1888... či 1788... ba napokon ani o ďalšom osemdesiatom ôsmom roku žiadneho iného storočia. Bol som zmätený... pokým som si neuvedomil, že pisateľka sa uchýlila k prastarej knižnej šifre – *strana/riadok/slovo*. Nalistoval som osemdesiatu ôsmu stranu a pozrel na druhé slovo v siedmom riadku a potom ôsme slovo v štvrtom riadku.

Chceš sa

Čo mám chcieť? Musím to zistiť. Vyplnil som prázdne miesta (samozrejme, v duchu, berúc ohľad na to, aby miesta v zápisníku zostali panensky čisté, ako žiadala) a obrátil som stránku.

Fajn. Žiadne podvádžanie.

*Čo ťa na obale tej knihy zarazilo
(okrem toho, že jej chýba obrázok)?*

Zamysli sa nad tým a potom obráť list.

Dobre, tak to bolo ľahké. Nepáčilo sa mi, že použili spojenie historická perspektíva.

Obrátil som list.

*Ak ťa zarazilo spojenie historická perspektíva,
prosím, pokračuj.*

Ak nie, prosím ťa, vráť knihu na policu.

Znovu som obrátil list.

2. Tučná šlapka na maturitnom plese

64/4/9

119/3/8

Tentoraz bez mena autora.

To mi veľmi nepomohlo.

Vzal som si *Francúzsky pianizmus* so sebou (akosi sme sa zblížili, nemohol som tú knihu len tak opustiť) a šiel som k informačnému pultu. Za pultom sedel chlapík, ktorý vyzeral, ako keby mu všetka energia skĺzla do kokakoly s nulovým obsahom cukru.

„Hľadám *Tučnú šlapku na maturitnom plese*,” vyhlásil som.

Nereagoval.

„Je to kniha,” vysvetlil som. „Nie osoba.“

Nič. Ani slovo.

„Môžete mi aspoň zistiť meno autora?“

Pozrel na počítač, akoby dúfal, že mu to prezradí bez toho, aby sa dotkol klávesnice.

„Nemáte v ušiach nejaké neviditeľné slúchadlá?“ spýtal som sa.

Poškrabal sa v ohybe lakťa.

„Poznáme sa?“ skúšal som. „Šikanoval som vás v škôlke a teraz si užívate sadistickú radosť z odplaty? Malý Stephen, si to ty? Naozaj? Bol som vtedy oveľa mladší a k tomu hlúpy, keď som ťa takmer utopil vo fontáne. Na svoju obranu musím povedať, že to, čo si urobil s mojím referátom o knihe, bol z tvojej strany úplne bezdôvodný akt agresie.“

Konečne nejaká odozva. Pavúk za pultom potriasol kučeravou hlavou.

„Nie?“ Tváril som sa prekvapene.

„Nemám oprávnenie prezradiť ti, kde sa nachádza *Tučná šlapka na maturitnom plese*,“ vysvetľoval. „Ani tebe, ani nikomu inému. A hoci nie som malý Stephen, mal by si sa hanbiť za to, čo si mu urobil. *Hanbiť.*“

Fajn. Tak to bude ťažšie, ako som si myslel. Pokúsil som sa načítať v mobile úvodnú stránku Amazonu, ale nikde v obchode nebol signál. Usúdil som, že *Tučná šlapka na maturitnom plese* sa nebude nachádzať medzi literatúrou faktu (kiežby to tak bolo!), tak som sa presunul do oddelenia beletrie a začal prezerať regály. Ukázalo sa, že je to márne, ale spomenul som si na oddelenie literatúry pre mládež na poschodí, tak som sa tam hneď vybral. Automaticky som preskakoval chrbty kníh, na ktorých nebol ani náznak ružovej. Všetky inštinkty mi našepkávali, že *Tučná šlapka na maturitnom plese* bude aspoň sčasti ružová. A, pozrimeže, keď som sa dostal k písmenu M, bola tam.

Nalistoval som strany 64 a 119 a našiel ďalšie dve slová:
so mnou

Obrátil som v zápisníku ďalší list.

Výborne.

*Teraz, keď si našiel oddelenie literatúry pre mládež,
musím sa ťa opýtať: Si tínedžer?*

*Ak áno, prosím, obráť list.
Ak nie, prosím, vráť túto knihu,
kde si ju našiel.*

Mal som šesťnásť, aj požadované pohlavie, takže som túto úlohu ľahko splnil.

Ďalšia stránka.

*3. Rozkoš z lásky medzi mužmi
(tretie vydanie!)*

66/12/5

181/18/7

Nuž, teraz nebolo pochyb, v ktorom oddelení mám tú knihu hľadať. Zamieril som k regálom s označením „Sex a sexualita“, tam, kam smerovali striedavo plaché a podozrievavé pohľady. Ja osobne som predstavu, že by som si kúpil *použitý* návod (nech už by bola moja sexualita akákoľ-

vek), považoval za trochu nevкусnú. Možno práve preto tu stáli štyri výtlaky *Rozkoše z lásky medzi mužmi* vedľa seba. Nalistoval som 66. stranu, odrátal dvanásť riadkov, piate slovo a našiel:

vyspať

Prerátal som to a potom ešte raz.

Chceš sa so mnou vyspať?

Naozaj sa so mnou chce toto záhadné dievča vyspať?

Trochu nervózne som nalistoval stranu 181.

Milovať sa mlčky je podobné ako hrať na klavíri a stláčať pritom pedál na tlmenie zvuku – fajn cvičenie, ale ochudobňujete sa o nádherný zážitok z krásnej melódie.

Nikdy by mi nenapadlo, že mi jediná veta tak náhle znechutí milovanie a hru na klavíri. A stalo sa.

Našťastie, tento text nesprevádzala žiadna ilustrácia. Našiel som ďalšie slovo:

hrať

Z toho vychádzalo *Chceš sa so mnou vyspať, hrať.*

To nesedelo. Tá veta nedávala zmysel.

Znovu som skontroloval stránku v zápisníku a odolal pokušeniu ju preskočiť. Až pri podrobnejšom skúmaní dievčenského písma som si uvedomil, že som si zmyšľil čísla, päťku za šestku. Pri prvom slove teda išlo o stranu 56, a nie 66 (juniorská verzia diablovho čísla), ktorú som hľadal.

za

S nasledujúcim slovom *hrať* to dávalo zmysel.

Chceš sa so mnou zahrať...

„Dash?“

Obrátil som sa a zbadal Priyu, spolužiačku zo školy, niečo medzi známou a kamarátkou – takže *známarátku*, keby taký výraz existoval. Priatelila sa s mojou bývalou, Sofiou, ktorá bola teraz v Španielsku. (Nie kvôli mne.) Na Priyi nebolo nič také, čo by ma zaujalo, hoci, aby som bol úprimný, ani som sa nepokúšal spoznať ju.

„Ahoj, Priya,“ pozdravil som.

Zrak jej padol na knihy, ktoré som držal – červený zápisník, *Francúzsky pianizmus*, *Tučná šľapka na maturitnom plese* a *Rozkoš z lásky medzi mužmi* (tretie vydanie), práve otvorenú na stránke s kresbou dvoch mužov, ktorí robili niečo, o čom som dosiaľ ani netušil, že je možné.

Po zhodnotení situácie som usúdil, že by bolo na mieste vysvetliť jej to.

„To všetko mám na seminárku,“ vyslovil som s predstieranou istotou intelektuála. „O francúzskom pianizme a jeho vplyvoch. Bola by si prekvapená, aké ďalekosiahle následky má francúzsky pianizmus.“

Priya vyzerala, akoby sama seba preklínala za to, že ma oslovila.

„Zostávaš tu na sviatky?“ opýtala sa.

Keby som priznal, že áno, možno by sa vytasila s pozvaním na nejaký večierok s vianočným punčom alebo na hromadnú výpravu do kina na film *Ako babku prešli sane táhané sobmi*, v ktorom čierny komik hrá všetky postavy až na úlohu sobej lane, o ktorej priazeň sa bude Rudolf uchádzať. Keďže som nikdy nedokázal odmietnuť pozvanie, stal som sa vyznávačom preventívnej akcie – inými slovami, klamal

som hneď od začiatku, aby som sa vďaka tomu mohol neskôr vyhovoriť.

„Zajtra odlietam do Švédska,“ odvetil som.

„Do Švédska?“

Nemal som (a dodnes nemám) švédske črty, takže sviatky u príbuzných neprichádzali do úvahy. A tak som namiesto vysvetlenia iba dodal: „Páči sa mi tráviť december vo Švédsku. Dni sú krátke... noci dlhé... a všade prevláda severský dizajn bez zbytočných príkras.“

Priya prikývla. „Znie to zábavne.“

Nastalo trápne ticho. Vedel som, že podľa nepísaných pravidiel konverzácie som teraz na rade ja. Vedel som však aj to, že ak sa nebudem držať týchto pravidiel, Priya odíde. A presne po tom som túžil.

Po tridsiatich sekundách to už nevydržala.

„Tak fajn, už musím ísť,“ vyhlásila.

„Veselú chanuku,“ lúčil som sa. Vždy som ľuďom rád niečo želal k inému sviatku, len aby som mohol pozorovať ich reakcie.

Priya to zobrala s nadhľadom. „Uži si Švédsko,“ odvetila. A bola preč.

Poprekladal som si knihy tak, aby bol navrchu červený zápisník. Obrátil som nasledujúci list.

*Skutočnosť, že si ochotný stáť uprostred Strandu
s Rozkošou z lásky medzi mužmi,
pre nás veští priaznivú budúcnosť.*

*Pokiaľ však už túto knihu máš
alebo by ti v živote mohla byť užitočná,
obávam sa, že týmto sa náš spoločný čas skončil.
Som na chlapcov, ktorí majú radi dievčatá,
takže ak si chlapec, ktorý je na chlapcov,
nič proti tomu,
ale náš vzťah by nemal budúcnosť.*

*A teraz ešte posledná kniha.
4. Čo robia živí od Marie Howeovej*

23/1/8

24/5/9, 11, 12, 13

_____ ?

Okamžite som zamieril do oddelenia poézie, celý bez seba od nadšenia. Ktože je táto záhadná čitateľka Marie Howeovej? Zdalo sa mi neuveriteľné, že môžeme poznať tú istú autorku. Väčšina ľudí v mojom okolí v skutočnosti nijakého básnika nepoznala. Pokúšal som sa spomenúť si, či som sa s niekým rozprával o Marie Howeovej – s hocikým –, no na nič som neprišiel. Možno iba so Sofiou a toto nebol jej rukopis. (Navyše, Sofia bola v Španielsku.)

Hľadal som pod písmenom H. Nič. Prešiel som celé oddelenie poézie. Z pocitu sklamaní sa mi už chcelo kričať, keď som ju zbadal – bola na samom vrchu police, takmer

štyri metre od zeme. Trčal z nej iba nepatrný kúsok – ale podľa malých rozmerov a tmavej slivkovej farby som vedel, že je to presne tá kniha, ktorú som hľadal. Pritiahol som si rebrík a dal sa na nebezpečný výstup. Čím vyššie som stúpil, tým horšie sa mi dýchalo, lebo som rozvíril prach na knihách, o ktoré sa nikto nezaujímal. Konečne som ju držal v ruke. Nevedel som sa dočkať, rýchlo som nalistoval strany 23 a 24 a našiel päť slov, ktoré som potreboval.

pre číre vzrušenie z hry

Takmer som spadol z rebríka.

Chceš sa so mnou zahrať pre číre vzrušenie z hry?

Musím priznať, že už samotná voľba slov ma, mierne povedané, vzrušovala.

Opatrne som zostúpil. Keď som pod nohami znovu ucítil pevnú pôdu, otvoril som červený zápisník a obrátil list.

Tak sme sa dostali až do tohto bodu.

Teraz je na tebe,

čo budeme (alebo nebudeme) robiť.

Ak máš záujem pokračovať v tejto konverzácii,

vyber si knihu, hocijakú,

a nechaj v nej lístok so svojou e-mailovou adresou.

Daj ju Markovi pri informačnom pulte.

Ak sa budeš na mňa vypytovať,

knihu od teba mi neodovzdá.

Takže nijaké vyzvedanie.

*Keď dáš knihu s adresou Markovi,
prosím, vráť túto knihu na policu,
tam, kde si ju našiel.*

*Ak to všetko urobíš,
je veľmi pravdepodobné, že sa ti ozvem.
Ďakujem. Lily*

Odrazu som si uvedomil, že je to prvý raz, čo sa teším na vianočné sviatky, a ulávil sa mi, že zajtra v skutočnosti neodchádzam do Švédska.

Nechcelo sa mi veľmi premýšľať nad výberom knihy, ktorú by som mal odovzdať spolu so svojou e-mailovou adresou. Keby som spochybnil prvú voľbu, asi by som začal pochybovať aj o druhej, tretej a štvrtej... a zo Strandu by som nikdy neodišiel. A tak som vybral celkom impulzívne prvú knihu a namiesto toho, aby som v nej nechal svoju e-mailovú adresu, rozhodol som sa do nej dať niečo iné. Usúdil som, že Markovi (môjmu novému priateľovi na informáciách) chvíľu potrvá, než knihu odovzdá Lily, a tak som mal mierny náskok. Bez slova som mu ju podal, on iba prikývol a vložil ju do zásuvky.

Vedel som, že ďalším krokom je vrátiť červený zápisník a dať šancu niekomu ďalšiemu, aby ho objavil. Namiesto toho som si ho nechal. Ba čo viac, prešiel som k pokladnici a zaplatil za oba výťažky – *Francúzsky pianizmus* aj *Tučnú šľapku na maturitnom plese* –, ktoré som stále držal v ruke.

Túto hru viem hrať aj ja, povedal som si.

Druhá kapitola

(Lily)

21. decembra

Milujem Vianoce.

Mám na nich rada všetko: svetlá, radosť, veľké rodinné stretnutia, sladkosti, kopy darčiekov pod vianočným stromčekom, *pokoj všetkým*. Viem, že doslova je to *pokoj všetkým mužom*, ale v duchu som vypustila slovo *mužom*, lebo to znie separatisticky, mačisticky, sexisticky, všeobecne nechutne -isticky. *Pokoj* by nemal byť iba pre mužov. Mal by sa týkať aj žien a detí a všetkých zvierat, dokonca aj tých odporných, ako sú potkany v kanáloch. Pokoj by som neobmedzovala len na živé tvory, ale dopriala by som ho aj našim drahým zosnulým. A ak zahrnieme mŕtvych, potom by sme po správnosti mali spomenúť aj nemŕtvych, všetky tie mýtické bytosti, ako sú upíri, a keď tých, tak potom aj elfov, víly a trpaslíkov. Dočerta, keď už sme v tom našom veľkom skupinovom objatí takí štedrý, prečo potom nepribrať aj údajne neživé veci, ako sú

bábiky a plyšové zvieratká (zvlášť vyzdvihnem svoju morskú vílu Ariel, ktorá tróni pred ošumelým, ale elegantným kvetovaným vankúšikom na mojej posteli – milujem ťa, dievča!). Som si istá, že by s tým Santa súhlasil. *Pokoj všetkým.*

Milujem Vianoce natoľko, že som tento rok zorganizovala vlastný zbor koledníkov. To, že bývam v lepšej štvrti East Village, ešte neznamená, že sa považujem za príliš kúl a sofistikovanú na to, aby som koledovala. Naopak. Mám ku koledovaniu taký vrúcny vzťah, že keď sa tento rok *členovia mojej vlastnej rodiny* rozhodli rozpustiť kolednícku skupinu, pretože každý je buď „na cestách“, „príliš zaneprázdnený“, alebo má „vlastné starosti“, prípadne si myslel, že „už si z toho vyrástla, Lily“, postavila som sa k riešeniu tohto problému čelom. Vyrobila som si vlastné letáky a rozvešala ich po kaviarňach na našej ulici.

Čujte!

Čujte, čujte, utajení koledníci!

Chystáte sa tento rok na koledu?

Nemáte s kým? Ani ja! Tak sa spojme. *

Vaša Lily

*Nijakí úchyláci; môj dedko pozná každého v tomto susedstve a vystavili by ste sa veľkému riziku, keby vaše zámary neboli úprimné. **

Ešte raz vďaka. Vaša Lily

** Ospravedlňujem sa za ten cynický tón, ale toto je New York.

Vďaka tomu letáku som aj tento rok dala dokopy svoju kolednícku skupinu. Som v nej ja, Melvin (itečkár), Roberta (stredoškolská učiteľka spevu na dôchodku), Shee'nah (chalan, ktorý sa oblieka ako dievča a pracuje na čiastočný úväzok ako choreograf a čašník) a jeho chlapec Antwon (asistent manažéra v obchodnom dome), zlostná Aryn (vegánska rebelka, študentka filmovej vedy na Newyorskej univerzite) a Mark (môj bratranec, ktorý na mňa musí dávať pozor, pretože dedkovi niečo dlhuje). Koledníci ma prezývajú Treťo-veršová Lily, pretože som jediná, kto si pamätá viac než prvé dva verše akejkolvek vianočnej piesne. Okrem Aryn (ktorej je to jedno) som jediná neplnoletá a pri tom množstve horúcej čokolády ochutenej mäťovým likérom z Robertinej termosky niet divu, že si pamätám tretí verš iba ja.

*Naučil nás milovať jeden druhého.
Jeho zákonom je láska a jeho evanjeliom pokoj.
Prelomí reťaze, lebo otrok je náš brat.
A v Jeho mene prestane všetok útlak.
Sladké chválospevy radosti vo vďačnom chóre
pozdvihujú nás,
z celého srdca chválime Jeho sväté meno.
Kristus je Pán! Navždy potom, navždy ho chváľme,
Jeho moc a slávu ešte viac hlásajme!*

Aleluja, tretí verš!

Ak mám byť úprimná, mala by som priznať, že som preskúmala veľa vedeckých dôkazov vyvracajúcich existenciu

Boha, v dôsledku čoho mám podozrenie, že v neho skutočne verím tak ako v Santu. Bez váhania a s radosťou však budem kedykoľvek odo Dňa vďakyvzdania až po Štedrý večer brať jeho meno nadarmo so vzájomným porozumením, že od Štedrého večera, teda po rozbalení darčiekov, sa náš vzťah preruší, až kým si zasa o rok nenájdem najlepšie miesto na sledovanie prehliadky obchodného domu Macy's ku Dňu vďakyvzdania.

Chcela by som stáť pred týmto obchodným domom v rozkošnom červenom oblečení a zvoniť veľkým zvoncom, aby okoloidúci prispievali Armáde spásy, ale mama mi to nedovolila. Povedala, že tí ľudia sú pravdepodobne náboženský fanatici, zatiaľ čo my sme sviatoční kresťania, ktorí fandia homosexuálom a podporujú právo žien na slobodnú voľbu. Nepostávame pred Macy's a nežobreme o milodary. Dokonca tam ani *nechodíme*.

Mohla by som ísť žobrať pred Macy's len tak na protest. Prvý raz v dejinách ľudstva – teda za šesťnásť rokov môjho života – naša rodina nebude tráviť Vianoce pohromade. Rodičia opustili mňa a môjho brata, aby na Fidži oslávili dvadsiate piate výročie svadby. Keď sa brali ako chudobní postgraduálni študenti, nemohli si dovoliť poriadnu svadobnú cestu, takže na striebornú svadbu si to chceli vynahradiť. Myslím, že výročia svadby by mali oslavovať s rodičmi i deti, ale s týmto názorom som zjavne v menšine. Podľa ostatných by už dovolenka, na ktorú by sme sa k nim s bratom prikmotrili, nebola taká „romantická“. Naozaj nechápem, čo je také „romantické“ na tom, že strávite týždeň v tropickom

raji so svojím partnerom, ktorého posledné štvrtstoročie vídate takmer každý deň.

Môj brat Langston vyhlásil: „Lily, ty tomu nerozumieš, lebo si nikdy nebola zamilovaná. Keby si mala priateľa, tak by si to pochopila.“ Langston má nového priateľa a z jeho výroku som pochopila len toľko, že vzťah je žalostný stav vzájomnej závislosti.

A nie je celkom pravda, že som nikdy nebola zamilovaná. V prvej triede som mala pieskomila Spazzyho, ktorého som veľmi ľúbila. Nikdy si neprestanem vyčítať, že som Spazzyho vzala do školy na hodinu o domácich zvieratách. Keď som sa nepozerala, Edgar Thibaud otvoril Spazzyho klietku a on vbehol rovno do pazúrov kocúra Jessicy Rodriguezovej. Pokoj jeho duši v zvieracom nebi. Prepáč, prepáč, je mi to ľúto. Od toho dňa som prestala jesť mäso sľaby pokánie za Spazzyho. Od šiestich rokov som vegetariánka, a to len z lásky k pieskomilovi.

Od ôsmich rokov som zas bola platonicky zamilovaná do postavy Sporta zo *Špiónky Harriet*. Viedla som si vlastný denník ako Harriet – do červených zápisníkov, ktoré mi dedko kupuje v Strande –, odkedy som tú knihu prvý raz čítala. Ibaže ja si do denníkov nepíšem zlé postrehy o ľuďoch, ako to niekedy robievala Harriet. Väčšinou do nich kreslím obrázky a píšem obľúbené citáty alebo úryvky z kníh, ktoré som čítala, alebo nápady na recepty či príbehy, ktoré si vymýšľam, keď sa nudím. Keby som niekedy stretla dospelého Sporta, ukázala by som mu, že som sa zo všetkých síl snažila neúťahovať si z ľudí písaním hlúpych klebiet a podobne.

Langston bol zaľúbený. Dvakrát. Jeho prvá veľká láska dopadla tak hrozne, že po prvom ročníku na univerzite musel opustiť Boston a vrátiť sa domov, kým sa mu nezahojí srdiečko; bol to asi veľmi zlý rozchod. Dúfam, že sa nikdy do niekoho nezaľúbim tak, aby ma mohol raniť ako Langstona. Bol taký zničený, že len plakal a ponevierať sa po dome ako duch. Keď sa trochu spamätal, povedal mi, aby som mu urobila sendviče bez kôrky s arašidovým maslom a banánom a potom si s ním zahrala Scrabble, čo som, pravdaže, urobila, lebo vždy urobím všetko, o čo ma požiada. Langston sa napokon vzchopil a je znovu zaľúbený. Myslím, že jeho nový priateľ je v poriadku. Prvé rande mali na koncerte symfonického orchestra. Môže byť človek, ktorému sa páči Mozart, podlý? Dúfam, že nie.

Teraz, keď má Langston nového priateľa, na mňa, žiaľ, úplne zabudol. Musí byť stále s Bennym. To, že rodičia a dedko na Vianoce odišli, je preňho skvelý darček, no pre mňa je to nehoráznosť. Sťažovala som sa Langstonovi, že Benny mu na vianočné prázdniny v podstate udelil v našom dome trvalý pobyt. Pripomenula som mu, že keď rodičia odletia na Fidži a dedko sa vráti do svojho zimného bytu na Floride, potom bude na ňom, aby sa o mňa staral a robil mi spoločnosť. Koniec koncov, ja som sa oňho starala, keď to potreboval.

Langston však zopakoval: „Lily, ty to jednoducho nechápeš. Musíš s niekým tráviť čas. Potrebuješ priateľa.“

No iste, kto *nepotrebuje* priateľa? Ale v skutočnosti sú tie exotické stvorenia ťažko dostupné. Aspoň tie kvalitné. Cho-

dím do čisto dievčenskej školy a – pri všetkej úcte k vyznávačkám poetky Sapfó z ostrova Lesbos – nemám záujem nájsť si romantickú spoločníčku práve tam. Vzácné sa vyskytujúci chlapi, s ktorými sa náhodou stretnem a nie sú moji príbuzní ani gejovia, sa zvyčajne viac zaujímajú o svoj Xbox, než aby si ma všimli. Ich predstava o tom, ako by malo vyzeráť a správať sa dospievajúce dievča, väčšinou pochádza zo stránok časopisu *Maxim* alebo od sporo odetej prsnatej hrdinky z nejakej videohry.

A je tu ešte jeden problém. Dedko. Pred mnohými rokmi vlastnil rodinný obchod s potravinami na Avenue A v East Village. Obchod predal, ale nechal si rohový dom, kde žil so svojou rodinou. Teraz v tom dome býva moja rodina a dedko zostal bývať na štvrtom poschodí v „strešnom byte“, ako nazýva prerobený podkrovný priestor. Na prízemí na mieste jeho obchodu je teraz sushi reštaurácia. Dedko bol výraznou osobnosťou celej štvrte, ktorá sa rokmi zmenila z útočiska pre chudobné rodiny prisťahovalcov na luxusnú štvrť mladých zbohatlíkov. Všetci ho tu poznajú. Každé ráno sa stretáva s kamarátmi v miestnej talianskej pekárni, kde títo veľkí statní chlapi popíjajú espresso z malých jemných šállok. To mi pripomína scénu ako vystrihnutú zo seriálu *Sopranovci* alebo z muzikálu *Bohémovia*. Pretože dedka majú všetci radi, tak všetci majú radi a ochraňujú aj dedkovho maznáčika – teda mňa, benjamínka, najmladšie z jeho desiatich vnúčat. Tých niekoľko miestnych chlapcov, ktorí o mňa doteraz prejavili záujem, rýchlo „presvedčili“, že podľa Langstona som na randenie príliš mladá. Takže keď idem po ulici